

Asia: VM048:00/2017, VM/1353/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi kuntien ja maakuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Luonnoksesta yleisesti

Uudistuksen tavoite on varmistaa, että kuntien ja maakuntien valtionohjaukseen sekä kuntien omaan talouden ohjaukseen ja seurantaan saadaan luotettavaa, ajankohtaista ja vertailukelpoista tietoa. Tavoitteen toteutuminen onnistuu, jos

- valtionohjauksen ja kuntien oman toiminnan ja talouden ohjauksen tietotarpeet ovat yhteneväiset (tiedonkeruun tietosisältö, tarkkuustaso, laskentasäännöt yms.)
- kuntataloustiedon määrittelyyn, keräämiseen ja tuottamiseen vaikuttavat JHS-suositukset ovat selkeät ja ymmärrettävät sekä keskenään synkronoitu (esim. palveluluokitus ja kustannuslaskenta)
- tietojen kerääminen ja raportointi pystytään automatisoimaan uudistuksessa suunnitellulla tavalla.

Uudessa kuntatalousraportoinnissa kysyttävä/raportoitavan tiedon määrä lisääntyy. Kysyttävän tiedon määrä pitää pystyä perustelemaan laki-/säädösperusteella. Lakimuutosten ja kuntatalousraportointia määrittävien JHS-suositusten sekä taksonomian on oltava lopulliset ja selkeät riittävän ajoissa, jotta niiden edellyttämät muutokset tietojärjestelmiin ehditään määritellä, toteuttaa ja testata ennen kuin tietojen keruu alkaa.

Kuntataloustiedon keräämisestä ja tuottamisesta aiheutuu kustannuksia (tietojärjestelmämuutokset, henkilöstön koulutus yms.). Kustannukset eivät saa jäädä kuntien rasitteeksi.

Esitetyn toimintamallin aiheuttamat vaikutukset

Kunnan taloudenseuranta on rakennettu ulkoisen laskennan toteuttamiseksi sekä omien tietotarpeiden ja oman johtamisen tueksi. Kuntataloustilastoinnin tietotarpeet taksonomiatasolle asti määriteltynä lisäävät tiedon keräämisen määrää ja monimutkaisuutta. Kuntataloustiedon raportointi (JHS-vaatimusten mukaisesti + taksonomiataso) vaatii merkittävät muutostyöt tietojärjestelmiin (taloustietojärjestelmä ja sen eri moduulit, esijärjestelmät jne.). Investointi on työnä ja kustannuksena huomattava. Perustamisvaiheen jälkeen tulee ylläpitokustannukset. Muutoksesta aiheutuvat kustannukset eivät saa jäädä kuntien kustannuksiksi. Kun/jos järjestelmämuutokset on onnistuneesti toteutettu, pitäisi tilastoraportointiin käytettävän ajan kunnissa vähentyä. Tämä edellyttää, että kysyttävät tiedot pysyvät muuttumattomina (esim. palveluluokitus, taksonomia) ja, että raportoitavan tiedon kerääminen ei vaadi merkittävästi lisää laskentatunnisteita taloustapahtuman kirjausvaiheeseen. Muutos kuormittaa organisaatiota pysyvällä tavalla (perustamisvaihe, ylläpito). Kuntatalousraportoinnissa kysyttävien/vaadittavien tietojen tulee olla hyvin perusteltuja (lakisääteisyys, esim. valtionosuuden yksikköhinnan laskeminen) ja pysyviä ylläpitotyön/-kustannusten minimoimiseksi. Esimerkkinä voidaan mainita palveluluokkakohtaisen ja sektoriluokkainformaation keventäminen, jos säädöspohjaa ei ole.

Esitetyn toimintamallin vastuiden selkeys

Kohtuullisen selkeä. Kunnilta kysyttävän tiedon määrää ei saisi kasvattaa.

Esitetyn toimintamallin toimeenpanon edellyttämät toimenpiteet kunnissa

Kunnan toiminta on tuotteistettava (palveluluokitus, taksonomiatarve, oma tarve) ja määriteltävä kustannusten kohdistaminen tuotteille. Henkilöstö koulutettava (JHS palveluluokitus, kustannuslaskentasuositus, tilinpäätössuositus, talousarviosuositus jne.). Laskentasäännöt tarkistettava. Taloustietojärjestelmään (kirjanpito- ja/ tai kustannuslaskenta) tehtävä merkittäviä muutoksia, jotta lakiesityksen mukainen tiedonkeruu pystytään uuden taksonomiatasolla tuottamaan. Muutokset on tehtävä taloustietojärjestelmään, esijärjestelmiin ja liittymiin (määrittely, toteutus, testaus). Vaihtoehtoisesti selvitettävä/ratkaistava ja toteutettava osa raportoinnista tietovarastosta. Uusi toimintamalli/uudet toiminnallisuudet otettava käyttöön (riippuen toteutetuista tietojärjestelmäratkaisista ja valitusta tietoarkkitehtuuriratkaisusta).

Millaista tukea tarvittaisiin esitetyn raportointimallin onnistuneeseen toimeenpanoon

- tietosisältöjä määrittävät säädökset ja suositukset ajoissa päätökseen
- yksiselitteiset ohjeet edellä mainittuja säädöksiä ja suosituksia täydentämään (varmistaa tietojen kuntien tietojen vertailukelpoisuuden)
- koulutukset ja käytännön tuki (tietosisältö esim. tuotteistus, palveluluokitus ja kustannusten kohdistus)
- tietojärjestelmämuutoksista aiheutuvien kustannusten korvaaminen

Liinoja Seija
Turun kaupunki - Konsernihallinto/Talous ja rahoitus